

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W ekaped. miesięcznie 70 gr. z odnośnikiem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent niema prawa sądzić postterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204, 252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lam.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lam. w wiadomościach potocznych 80 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski“ wychodzi trzy razy tygodniowo: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądowym śledzeniu należności rabat spada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 18

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, sobota dnia 10 lutego 1934 r.

Rok XIII.

Blask pokoju nad Polskim Morzem

Po 14-tu latach panowania Polski na Bałtyku

Czternasta rocznica *dziejowego powrotu Polski na wybrzeże Bałtyku* zbiega się z faktem poniekąd historycznym, z momentem przełomowym w dziejach walki naszej o utrwalenie praw Polski do odzyskanych wybrzeży morskich. Oto podpisany został w ostatnich dniach między Polską i Niemcami pakt o nieagresji, który conajmniej na lat dziesięć gwarantuje nam pokój na chwilowo sporną dla Niemiec kwestię naszego Pomorza.

Takiem jest polityczne tło, na którym przypadło nam w tym roku obchodzić czternastą rocznicę zaślubin Polski z Bałtykiem. Dzisiaj więc, mocniej niż kiedykolwiek powtórzyć możemy hasło, że ziemia pomorska, nasz dostęp do morza nigdy nie może stać się obiektem przetargów w polityce światowej, albowiem nawet w Niemczech budzi się już zrozumienie dla naszej siły i potęgi mocarstwowej.

Dzisiaj kiedy, polsko-niemiecki pakt o nieagresji stał się już faktem dokonanym i w nastrojach wojennych Europy wywołał całkowite niemal odprężenie — świat miał sposobność jeszcze raz się przekonać, że mały ten skrawek ziemi nad Bałtykiem, stanowiący nasz dostęp do morza, był i pozostanie kluczem zagadnienia pokoju powszechnego.

Gdy Polska w roku 1920 obejmowała wybrzeże Bałtyku, wtedy to i w ciągu kilku następnych lat jeszcze, można było zrozumieć niemieckie prądy, zmierzające do rewizji naszych granic zachodnich. Państwowość polska na Pomorzu, po długim okresie niewoli była jeszcze słabo rozwinięta, nie widać było większych śladów polskiej pracy i myśli na wybrzeżu, a w społeczeństwie nie było jeszcze dostatecznego zrozumienia ważności i znaczenia wyjścia z własnego brzegu na oceany.

Dzisiaj jednakże cały świat, już uznał całkowitą bezpodstawność pretensyj niemieckich, albowiem to, czego Polska w ciągu czternastu lat swej gospodarki nad swoim morzem dokonała, jest aż nadto legitymacją jej bezspornych praw do posiadania Pomorza.

Gdyby nie było innych sprawdzianów, już samo stworzenie z niczego własnego wielkiego portu, skutecznie konkurującego z wszystkimi portami na Bałtyku o wielowiekowej tradycji, a niezbędnego obok Gdańska dla naszego państwa — jest faktem, który w historii świata nie ma przykładu i który dla naszych praw do wybrzeży Bałtyku jest silniejszym argumentem, niż wszelkie traktaty i paki pokojowe.

Dzisiejszy układ z Niemcami o nieagresji ma swoje głębokie podłoże. Przedewszystkiem odgrywa tu rolę powszechne dążenie do pokoju i do uregulowania życia gospodarczego w Euro-

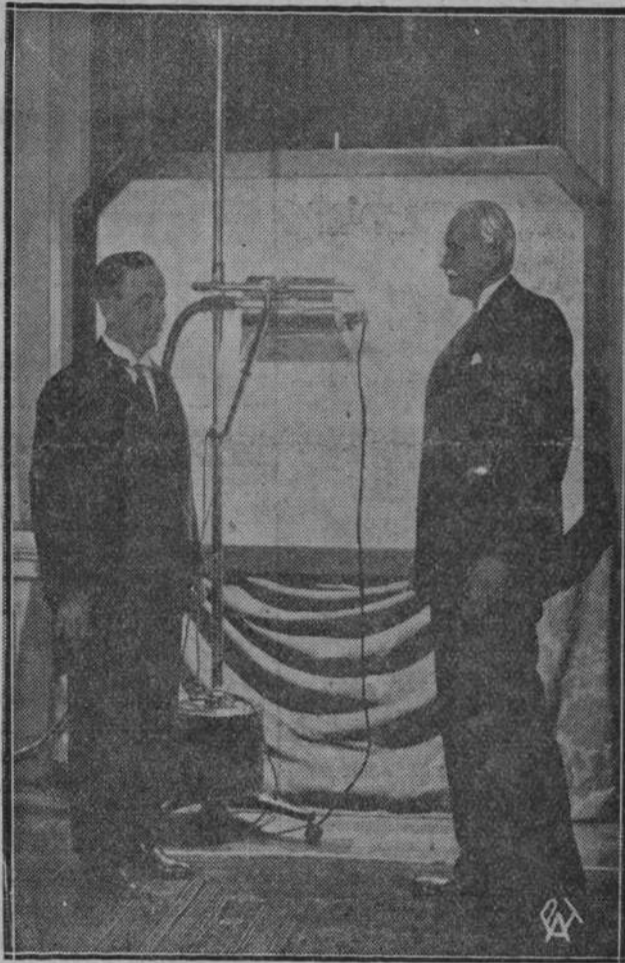
pie. Jeżeli jednak Niemcy zrzekli się chociaż na czas przejściowy swoich dążeń rewizyjnych odnośnie Pomorza, to przedewszystkiem musiały uświadomić sobie fakt, że takie dzieło jak budowa wielkiego portu w Gdyni, mogło powstać jedynie jako wynik naprawdę potężnej woli i twórczej siły narodu polskiego, który na swoim skrawku wybrzeża czuje się nietylko pewnym siebie gospodarzem, ale wartość tego obszaru umiał postawić ponad wszystkie inne dobra materialne.

Dalszym dowodem tego, posiadającym nie mniejszą moc przekonywującą, jest stworzenie z niczego i ciągła niezamordowana rozbudowa polskiej floty wojennej, a zwłaszcza floty handlowej, jako silnej podstawy dla polskiej ekspansji gospodarczej ku dalekim lądom i oceanom.

Dzisiaj świat cały i Niemcy rozumiają doskonale, że na dokonanie w tak krótkim czasie potężnego wysiłku o wielkim rozwojowym znaczeniu, zdobyć się mogło naprawdę potężne państwo i zdecydowana siła woli całego narodu. I jakby w uznaniu za te nasze tytaniczne wysiłki mamy dzisiaj układ który zabezpiecza nam przynajmniej na lat dziesięć swobodną, twórczą i rozwojową pracę nad ugruntowaniem państwowości naszej na Pomorzu i na wybrzeżu Polskiego Morza. Tak więc z nadzieją i wiarą w dalszy pomyślny rozwój naszej potęgi morskiej, rozpoczynamy piętnasty rok polskich rządów na Bałtyku.

L. Łydko.

Nowy wynalazek Pana Prezydenta R. P z dziedziny naukowej

Przed kilku dniami odbyło się na Zamku u P. Prezydenta Rzplitej zebranie, w którym wzięło udział kilkudziesięciu najwybitniejszych reprezentantów świata naukowego i lekarskiego. Na zebraniu tem Pan Prezydent referował wyniki pracy, dotyczące stworzenia w lokalach miejskich warunków możliwych najbardziej upodobnionych do tych, które dają nam wyżyny górskie. Po skończonym referacie Pan Prezydent zademonstrował zebrany skonstruowaną przez siebie aparaturę, zdolną wytwarzać atmosferę o właściwych cechach. Na zdjęciu Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i p. dr. Kubisz przez wspomnianą aparaturę.

Do czynnej współpracy dla dobra Państwa

Deklaracja nowego stronnictwa potępiła akcję burzycielską partji opozycyjnych

Nowe stronnictwo, które powstało po rozłamie w Chrześcijańskiej Demokracji, pod nazwą Zjednoczenie Chrześcijańsko-Społeczne ogłosiło deklarację, w której m. in. czytamy:

„W poczuciu obowiązku obywatelskiego oraz świadomości odpowiedzialności za przyszłe losy Narodu i Państwa, winniśmy dążyć do wytworzenia, ogarniającego wszystkie dziedziny życia prądu ideowego, który źródła swoje będzie miał w wiecznej i niezbitnej nauce Kościoła katolickiego.

Dotychczasowa działalność naszych stronnictw opozycyjnych, poprzestających przeważnie na negacji, niejednokrotnie hamuje normalny bieg prac państwowych przez swoje uchylanie się od wszelkiej współpracy nawet w tym wypadku, gdy dobro wspólne tego wyma-

ga. Wywołuje to zrozumiałą sprzeciw tej umiarkowanej większości społeczeństwa, która w rozumieniu swego obowiązku obywatelskiego pragnie bez względu na przekonania polityczne czynnie współpracować przy budowie naszego Państwa.

Wykorzystywanie przez stronnictwa opozycyjne nurtujących w masach niezadowolonych w chwilach tak ciężkiego kryzysu, a tem bardziej ich pogłębianie i wpajanie w opinię przeswiadczenia, że istniejące trudności gospodarcze są wynikiem i tylko błędnej polityki Rządu i że z jego upadkiem sytuacja uległaby natychmiast poprawie, uważamy za rzecz niedopuszczalną. Tego bowiem rodzaju walka z Rządem w sytuacji, jaką obecnie przeżywamy, łatwo zamienić się może w walkę z Państwem.

Rozumiemy w pełni potrzebę silnej władzy państwowej, ale stwierdzamy jednocześnie konieczność współdziałania z nią czynnika obywatelskiego dla normalnego rozwoju Państwa.

Mniemamy jednak, iż nawet błędy Rządu nie mogą w żadnym razie usprawiedliwić usuwania się od pracy państwowej. Nie uznajemy również bezpłodnej opozycji dla opozycji.

Nasze ustosunkowanie się do Rządu w każdym konkretnym wypadku będzie wynikało z założeń wyłącznie rzeczowych i programowych. Pamiętać bowiem musimy, że nawet w walce partyjnej łącząc nas musi troska o byt Państwa i przyszłość Narodu.

Widząc z bólem, że mimo wysiłków ludzi świadomych powyższego stanu rzeczy w ramach dzisiejszych stronnictw opozycyjnych nie istnieje możliwość urzeczywistnienia powyższych wskazań sumienia obywatelskiego, stanęliśmy przed koniecznością stworzenia nowego, na zdrowych fundamentach opartego ruchu“.

Tekst Nowej Konstytucji

uchwalonej przez Sejm dnia 26 stycznia 1934 r.

VI. USTAWODAWSTWO.

37) Aktami ustawodawczymi są:

a) ustawy,

b) dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej. Żaden akt ustawodawczy nie może stać w sprzeczności z konstytucją.

38) Prawo inicjatywy ustawodawczej służy Rządowi i Sejmowi. Inicjatywa ustawodawcza w sprawach budżetu, kontyngentu rekruta i ratyfikacji umów międzynarodowych należy wyłącznie do Rządu.

Sejm nie może bez zgody Rządu uchwalić ustawy, pociągającej za sobą wydatki ze skarbu Państwa, dla których niema pokrycia w budżecie.

39) Każdy projekt ustawy, przez Sejm uchwalony, będzie przekazany Senatowi do rozpatrzenia.

Uchwała Senatu odrzucająca projekt, lub wprowadzająca w nim zmiany — uważa się za przyjętą, jeżeli Sejm nie odrzuci jej większością 3/5 głosów.

40) Prezydent Rzeczypospolitej może w ciągu 30 dni po otrzymaniu ustawy zwrócić ją Sejmowi z żądaniem ponownego rozpatrzenia, które może nastąpić nie wcześniej, niż na najbliższej sesji zwyczajnej.

Jeżeli izby ustawodawcze bezwzględna większością ustawowej liczby posłów i senatorów uchwalą ponownie ustawę bez zmian — Prezydent Rzeczypospolitej stwierdzi jej moc i zarządzi ogłoszenie.

41) Ustawa może upoważnić Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów w czasie i zakresie przez nią oznaczonym; upoważnieniem tem nie może być objęta zmiana konstytucji.

42) Prezydent Rzeczypospolitej ma prawo w czasie, gdy Sejm jest rozwiązany, wydawać w razie konieczności państwowej dekrety w zakresie ustawodawstwa państwowego z wyjątkiem:

a) zmiany konstytucji

b) ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu,

c) budżetu,

d) nakładania podatków i ustanawiania monopolu,

e) systemu monetarnego,

f) zaciągania pożyczek państwowych,

g) zbycia i obciążenia nieruchomości majątku państwowego, oszacowanego na kwotę ponad 100.000 zł.

Dekrety, oparte na podstawie powyższej będą wydawane na wniosek Rady Ministrów i mogą być zmieniane lub uchylane tylko aktem ustawodawczym.

43) Dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej mają moc ustawy. Ilekroć konstytucja lub ustawy dla normowania poszczególnej dziedziny z zakresu ustawodawstwa wymagają ustawy — dziedzina ta może być unormowana również dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej, wydanym w warunkach konstytucji oznaczonych.

44) Dekrety dotyczące organizacji Rządu, zwierzchnictwa sił zbrojnych oraz organizacji administracji rządowej, mogą być wydane w każdym czasie, a zmieniane lub uchylane tylko przez także dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej.

45) Zasada powyższa stosuje się odpowiednio w porządku, gdy Sejm przedłożony mu projekt budżetu w całości odrzuci z tem, że Rząd w ciągu dni siedmiu od odrzucenia prześle do Sejmu nowy projekt budżetu lub prowizorium budżetowe i że wydatki czynione przez Rząd, według zeszlorocznego budżetu, nie mogą być wyższe w poszczególnych pozycjach od zaprojektowanych w budżecie odrzuconym.

VII. WOJSKO.

46) Wojsko jest siłą obronną Państwa, stojącą na straży bezpieczeństwa i praw zwierzchniczych Rzeczypospolitej.

Wszyscy obywatele są obowiązani do służby wojskowej i świadczeń na rzecz obrony Państwa.

47) Prezydent Rzeczypospolitej zarządza corocznie pobór rekruta w granicach ustalonego kontyngentu. Zmiana kontyngentu wymaga aktu ustawodawczego.

48) Prezydent Rzeczypospolitej wydaje dekrety w zakresie zwierzchnictwa sił zbrojnych, a w szczególności określi dekretem organizację naczelnych władz wojskowych, oznaczając w nim sposób kontrasygnowania aktów wydawanych przez siebie, jako zwierzchnika sił zbrojnych.

Prezydent Rzeczypospolitej postanawia o użyciu sił zbrojnych do obrony Państwa, w razie mianowania naczelnego wodza, prawo dysponowania siłami zbrojnymi przechodzi na niego.

Za akty, związane z dowództwem, naczelnego wódz odpowiada przed Prezydentem Rzeczypospolitej, jako zwierzchnikiem sił zbrojnych.

VIII. SĄDY.

49) Sądy wymierzają sprawiedliwość w imieniu Rzeczypospolitej. Przez wymiar sprawiedliwości sądy strzegą ładu życia zbrojnego i kształtują moralność społeczeństwa. Sędziowie są w sprawowaniu swego urzędu sędziowskiego niezawisli.

Orzeczenia sądowe nie mogą być zmieniane ani uchylane przez inne organa władzy.

Sądy nie mają prawa badać ważności aktów ustawodawczych, należycie ogłoszonych.

50) Sędziów mianuje Prezydent Rzeczypospolitej, jeżeli ustawy inaczej nie stanowią.

Sędzia może być złożony z urzędu, zawieszony w urzędowaniu, przeniesiony na inne miejsce lub w stan spoczynku, wbrew swojej woli, jedynie mocą orzeczenia sądowego i tylko w przypadkach, ustawą przewidzianych.

Zasada ta nie dotyczy przypadku, gdy przeniesienie sędziego na inne miejsce urzędowania lub w stan spoczynku jest wywołane zmianą w ordynacji sądów, postanowioną przez akt ustawodawczy.

Prezesa sądów mogą być nawet poza organizacją przenieszeni do sądu wyższego na stanowiska sędziowskie.

51) Nikt nie może być pozbawiony sądu, któremu z prawa podlega, ani karany za czyn, przez prawo niezabroniony, ani też zatrzymany bez nakazu sądu dłużej, niż 48 godzin.

Sądy wyjątkowe są dopuszczalne tylko w przypadkach, przewidzianych w ustawie.

Ustawy przeprowadzają zasadę, iż od karanych orzeczeń władz administracyjnych, zapadłych w I-iej instancji, służyć będzie prawo odwołania się do sądu.

52) Powołuje się:

a) Sąd Najwyższy do spraw sądowych: cywilnych i karnych,

b) Najwyższy Trybunał Administracyjny do orzekania o legalności aktów administracyjnych, oraz

c) Trybunał Kompetencyjny do rozstrzygania sporów o właściwość między sądami a innymi organami władzy.

Odrębną organizację sądów wojskowych ich właściwość, tok postępowania oraz prawa i obowiązki członków tych sądów, określa ustawy.

53) Do orzekania w sprawach ministrów, senatorów i posłów, pociągniętych do odpowiedzialności konstytucyjnej, — powołuje się Trybunał Stanu, złożony z pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, jako przewodniczącego oraz 6 sędziów.

Sędziów Trybunału Stanu i ich zastępców powołuje na okres 3-letni Prezydent Rzeczypospolitej z pośród sędziów sądów powszechnych, przedstawionych w liczbie podwójnej w połowie przez Sejm, w połowie przez Senat z równomiernem uwzględnieniem kandydatów każdej z izb ustawodawczych.

(Dokończenie nastąpi.)

Skróty

Rząd francuski podał się do dymisji. Prezydent Lebrun dymisję przyjął.

Ostatnie burze, które przeciągnęły nad Holandją, spowodowały przymusowe lądowanie 6 samolotów wojskowych, z których 4 zostały zniszczone. Wypadków z ludźmi nie było.

Według zapowiedzi prasy, wybory prezydenta Republiki Czechosłowackiej z powodu upływu kadencji prez. Masaryka, odbędą się 17 maja.

W najbliższym czasie listonosze roznoszący przesyłki pieniężne uzbrojeni będą w broń palną, krótką, pałki gumowe i gwizdki alarmowe.

Minister Beck na zaproszenie rządu sowieckiego jedzie do Moskwy w dniu 13 bm.

Według doniesień, ma nastąpić obniżka ceny cukru o 20 zł na 100 kg. w hurcie.

Ojciec święty przyjął na dłuższej specjalnej audjencji ambasadora Rzplitej Polskiej przy Stolicy Apostolskiej.

Z całej Polski

— DOBRZYŃ. (Zastrzelił w obronie własnej.) Bezrobotny Wojciech Chocharek z Dobrzynia miał być wskutek poważnych zatargów z policją aresztowany. Wiedząc o tem, uzbroił się w żelazny pręt i udał się nad Drwęcę.

W pościg udali się posterunkowi Kosmański i Baczkowski. Gdy policjanci próbowali ująć zbiega, ten rzucił się na Baczkowskiego i uderzył go żelaznym prętem. Wówczas padły dwa strzały, z których drugi był śmiertelny. Chocharek zmarł po kilku godzinach.

— TORUŃ. (Katastrofa samochodowa.) Onegdaj wieczorem na szosie pomiędzy Popiołami a Toruniem wydarzyła się katastrofa samochodowa, spowodowana nieprzepisową jazdą rowerysty. Wskutek gwałtownego zahamowania samochodu pękło tylne koło. W samochodzie tym jechał do Torunia prezes Banku Akceptacyjnego p. Stamirowski. Na szczęście nie odniósł on poważniejszych obrażeń.

— GRUDZIĄDZ. (Samobójstwo inżyniera we więzieniu.) Dnia 4 bm. powiesił się na sznurku w celi więzienia karno-śledczego inżynier Witold Zaleski, skazany za wyjawienie tajemnicy państwowej na 4 lata aresztu.

Z powiatu

— KSIĄŻKI — WIEŚ. (Zebranie Koła B. B. W. R.) W dniu 2 bm. odbyło się reorganizacyjne zebranie Koła BBWR. na Książki i okolicę.

Zebranie zagał miejscowy wójt p. Leśniak, udzielając głosu p. Taranowi, sekretarzowi pow. BBWR., który w krótkich słowach przedstawił zebranym cel zwołanego zebrania.

Z kolei ukonstytuowało się prezydium zebrania. Marszałkiem zebrania wybrano p. Smągłowskiego maczelnika poczty, do pióra powołano p. Trojanowskiego kierownika szkoły miejscowej.

W zebraniu brali udział członkowie sąsiednich wiosek jak Łopatkki, Brudzawki i Zaskocz. W dyskusji zabierali głos pp.: Leśniak, Paluch Franciszek, Łachecki, Bądzielewski, Guz — nauczyciel z Brudzawek, Maczkowiak, Baczewski i inni.

Po dyskusji wybrano nowy Zarząd w składzie pp.: Smągłowski Stanisław, naczelnik poczty — prezes; Leśniak Jan — wójt — wiceprezes; Trojanowski Leon — kierownik szkoły — sekretarz; Myk Antoni, zawiadowca stacji — skarbnik; Ławnicy: Baczewski Otton; rolnik, Guz Franciszek — nauczyciel z Brudzawek, — Bądzielewski Alojzy — poczytłjon.

Po wyczerpaniu porządku obrad prezes solwuje zebranie, poczem wzniesiono okrzyk na cześć Prezydenta Rzeczypospolitej, Pana Marszałka i Twórców Nowej Konstytucji.

— MAŁE PUŁKOWO. (Przedstawienie i zabawa.) Związek Powstańców i Wojaków, placówka Małe Pułkowo urządza w niedzielę 11 bm. o godz. 7-mej wieczorem przedstawienie. Odegrana zostanie sztuczka „Obrona Trembowlu”. Po przedstawieniu odbędzie się zabawa taneczna z urozmaiceńiami. Na powyższe uprzejmie zaprasza Zarząd.

— Lisewo. (Pożar.) Onegdaj o godzinie 2,30 w południe wybuchł pożar w niezamieszkałym domu robotniczym, należącym do p. Foerstera. Pożar zniszczył całkowicie dach domu i mury. Straty powstałe przez pożar wynoszą około 1000 złotych, które pokryje ubezpieczenie. Policja golubska prowadzi dochodzenia, celem wyjaśnienia przyczyny pożaru.

— UCIAŻ. (Przedstawienie.) Z okazji imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, oddział Związku Strzeleckiego urządził w dniu 3 bm. przedstawienie. Odegrana została sztuczka „Porucznik Pierwszej Brygady”. Przedstawienie

widzom bardzo się podobało, gdyż amatorzy dzięki p. nauczycielowi Marchlewiczowi i p. nauczycielowi Reimanowi z Czapel wywiązały się ze swych ról znakomicie.

Z żalem tylko stwierdzamy, że społeczeństwo tutejsze mało docenia pracę Związku Strzeleckiego. Młodzież mimo to garnie się chętnie do pracy.

Radjoprogram

NIEDZIELA, dnia 11. II. br.

9.00 Audycja poranna, 12.00 Transmisja z Gdyni sygnału czasu, wystrzał działowy z „Bałtyku” i trąbka marynarska. 12.03 Transmisja z konkursu skoków narciarskich ze skoczni na Krokwi w Zakopanem. 12.15 21-szy Poranek muzyczny z Filharmonji Warszawskiej. 14.00 Zakończenie reportażu z konkursu skoków narciarskich w Zakopanem. 14.20 Pogadanka dla gospodyń wiejskich. 14.35 Przegląd rynków produktów rolnych. 14.50 Muzyka przyjemna — płyty. 15.00 Miljony z odpadków gospodarskich. 15.20 Audycja muzyczna w wykonaniu Zw. Młodzieży Ludowej. 16.00 Stuchowisko dla dzieci. 16.30 Kwadrans słynnych artystów. 16.45 „Jak Wojtek Świdroń telefonował do swojej baby”. 17.00 Pogadanka p. t. „Ubranie stosowane do zajęcia”. 17.15 Przemówienie prezesa Funduszu Obrony Morskiej p. gen. Dyw. Kaz. Sosnkowskiego. 17.30 Koncert muzyki polskiej. 18.00 Stuchowisko p. t. „Wino jedzenie i śpiew”. — 19.30 Radjotygodnik dla młodzieży „Co się dzieje na świecie”. 19.50 Przemówienie przedstawiciela Rządu Rzplitej. 20.00 Myśli wybrane. 20.02 Muzyka lekka w wyk. orkiestry symfonicznej R. P. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 „Staropolskie zapusty”. 21.15 „Na wesolej lwowskiej fali”. 22.15 Wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni P. R. 22.25 Transmisja z Oksywji muzyki lekkiej w wyk. Ork. Reprezentacyjnej Marynarki Wojennej. 23.05 Transmisja z kawiarni Trzaski w Zakopanem muzyki lekkiej i tanecznej.

PONIEDZIAŁEK, 12. II. br.

7.00 Audycja poranna. 12.05 Zespół saloonowy Niny Mańskiej. 15.55 Recital śpiewaczy Ireny Haman-Bojanowskiej. 16.10 Koncert kameralny. 16.40 Lekcja języka francuskiego. 16.55 Koncert muzyki lekkiej. 17.50 Skrzynka pocztowa rolnicza. 18.00 Odczyt. 18.20 Nowe piosenki — nowe przeboje (płyty). 18.50 Muzyka z płyt. 19.25 Odczyt aktualny. 19.40 Wiadomości sportowe. 19.47 Dziennik wieczorny. 20.00 Myśli wybrane. 20.02 16-ty koncert z cyklu Muzyka „Niepodległej Polski”. 22.00 Muzyka taneczna z płyt. 22.30 Muzyka z kabaretu „Femina” Ork. H. Golda.

Zaślubiny Polski z Bałtykiem

Objęcie w posiadanie Pomorza i wybrzeża morskiego przez Wojska Polskie 10 II. 1920

Przeszło rok czekała ziemia pomorska na radosną chwilę połączenia z Macierzą. Twarde i wytrwałe Kaszuby i nieugięci Pomorzanie chcieli ten moment przyspieszyć i za przykładem Poznaniaków zamysłali porwać się do powstania, boć przecież taką ładną mieli tradycję z dawnych powstań Polski w r. 1794, 1806 i 1848.

Poradzono im z Poznania, żeby czekali cierpliwie, więc zęby zacisnęli i czekali spokojnie, aż nareszcie się doczekali. Z początkiem miesiąca lutego 1920 r. oddziały t. zw. armji błękitnej, armji gen. Hallera zaczęły na rozkaz Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego zajmować w imieniu Polski i obsadzać miasta, miasteczka i wsie pomorskie, wreszcie w dniu 10 lutego 1920 roku wojsko polskie stanęło nad Bałtykiem. Dokonały się symbolicznie zaślubiny Polski z Bałtykiem, a dokonał tego w imieniu Polski Odrodzonej i zwycięskiej armji gen. Józef Haller. Na siwym koniu wjechał w morze i w fale Bałtyku rzucił złoty pierścień. Po 150 latach Polska stała się znowu nad Bałtykiem i odbierała część wybrzeża morskiego, część niewielką, bo tylko 140 km., gdy dawniej w okresie świetności byliśmy panami całego wybrzeża aż poza Dźwinę. Błędy przeszłości przypominały narodowi obowiązek wobec kawałka polskiego morza i wybrzeża. Golusieńki był ten skrawek polskiego wybrzeża, nie było na niem własnego portu i ani jednego okrętu. Z dumną wyniosłością patrzył na polskie kutry rybackie potężny Gdańsk z woli wszechpotężnej Rady Ambasadorów zwycięskiej koalicji, wolne miasto, — niezależne państwo, skazane na utrzymanie z naszego bogactwa i od nas niezależne. Już przed 150 laty powiedział król pruski Fryderyk Wielki, „...że kto posiadzie ujście Wisły (t. j. Gdańsk), ten będzie większym panem Polski, niż ten, kto w niej panuje“, a żelazny kanclerz Otto Bismarck dopowiedział jeszcze, że oddanie Polsce Pomorza, to przecięcie najlepszych ścięgien Niemiec. Czyż miały się powtórzyć błędy przeszłości, żeby w swych trumnach mogły się zaśmiać z piekielnej radości szkielety Fryca i Bismarcka? Nie. Polska odrodzona nie weszła na drogę błędów wobec morza, dawnych pokoleń i rządów dawnej Polski. Zaczęto myśleć o budowie własnego portu, własnej floty handlowej, a sejmowa komisja morska zajęła się nawet ustaleniem programu budowy floty wojennej. Narazie były to tylko chwalebne chęci i nic więcej. Tymczasem liczby z życia gospodarczego waliły w nas, jak obuchem w głowę. Krzyżowały o tem, ile rok rocznie tracimy i jakie to „ciężkie miliony“ uciekają z kraju w obce ręce. Cyfry te mówiły, że obrót towarowy przez nasze wybrzeże wynosi 12 milionów tonn, a ów słynny strajk węglowy angielski unacznił nam, że mając parę niewielkich okrętów, mogliśmy zaoszczędzić jakieś 15 milionów franków franc. Nauka nie szła w las. Kiedy wreszcie ministrem przemysłu i handlu został inż. Eugenjusz Kwiatkowski, ze sfery projektów i dobrych chęci zeszliśmy do konkretnej realnej pracy. A wtedy nad Bałtykiem

zawrzała uparta, mądra robota i ku zdumieniu sąsiadów i dalszych obcych narodów, a osłupieniu Niemców i przerażeniu dumnego Gdańska, rósł w oczach polski port, powstawała Gdynia, duma i chluba polskiej pracy i polskiej gospodarki. Rosła też powoli flota handlowa i dzisiaj liczy jakieś 50 okrętów o tonażu

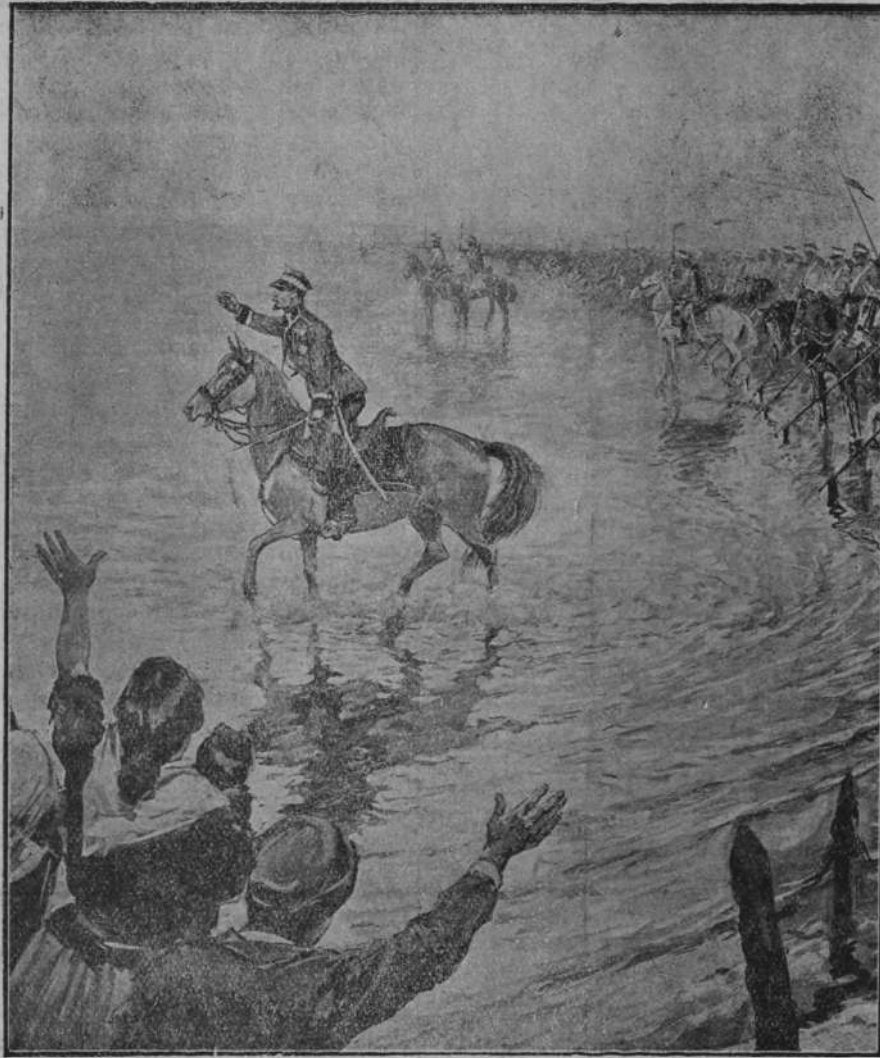
ściowo wykonany, a naszej flocie wojennej przybyło dotąd 5 nowoczesnych jednostek, a to 2 kontrtorpedowce „Wicher“ i „Buzza“ oraz 3 łodzie podwodne „Wilk“, „Ryś“ i „Zbik“, wszystkie wybudowane we Francji w latach 1929—31.) Obecnie polska flota wojenna posiada na morzu: 2 kanonierki, 2 kontrtorpe-

slabszej cyfrowo flocie niemieckiej, która mając 50 łodzi podwodnych, rzetelnie dawała się koalicji we znaki i na tych 50 łodzi podwodnych musieli aljanci zgromadzić około 600 torpedowców i ok. 5000 (pięć tysięcy) innych mniejszych jednostek morskich, na których było około 6000 tysięcy oficerów i 300.000 marynarzy przeciwko może stu oficerom i 3000 marynarzy niemieckich.

Floty wojennej nie można stworzyć w ciągu paru lat, choćby przy największym wysiłku, ba, nawet poświęceniu finansowemu kraju i społeczeństwa. Budowa okrętu wojennego, to rzecz bardzo kosztowna. Jedna łódź podwodna kosztuje 10 milionów złp. a niezbyt potężny krążownik od 75 milj. w wyż (koszt budowy oblicza się od tony i dla łodzi podwodnych od 1 tony liczy się 1000—1100 dolarów a łódź podwodna ma mniej więcej 800 do 1000 i więcej ton). Przedwojenną niemiecką potęgę morską (a była to wspaniała i liczna flota), stworzył mądry i celowy wysiłek rządu i społeczeństwa. Konsekwentna i zgodna akcja może dwu pokoleń niemieckich dała Niemcom potęgę morską. Akcją tą kierował w całych Niemczech jeden tylko związek t. zw. „Flottenverein“, ale nie było Niemca, któryby nie należał do Flottenvereinu, nie płacił regularnie należnej składki członkowskiej i nie popierał według sił i możliwości działalności tego związku. U nas było kilka organizacji, zajmujących się propagandą spraw morskich i popieraniem budowy floty. Nosily piękne i szumne nazwy, jak Komitet Floty Narodowej, Liga morska i rzeczna, ale wszystkie razem nie wiele zdaje się — zrobiły i bodaj czy razem zebrały choć na 1 torpedę dla łodzi podwodnych! Ta rozrzutność organizacyjna została Bogu dzięki poskromiona i unieszkodliwiona! Pozostała — jeśli się nie myli — jedna tylko organizacja: Liga morska i kolonjalna, na której czele stoi generał dywizji Gustaw Orlicz-Dreszer.

Działalnością tej organizacji muszą się zainteresować szersze warstwy naszego społeczeństwa i jej akcję mocno poprzeć, choćby w takie dni jak 10 lutego i w t. zw. „Święta Morza“, które Liga morska i kolonjalna urządza w całym kraju 1 raz w roku, w miesiącach letnich. Polska musi mieć odpowiednio silną i liczną flotę wojenną, bo wojskiem lądowym nie obronimy tego kawałka własnego wybrzeża morskiego.

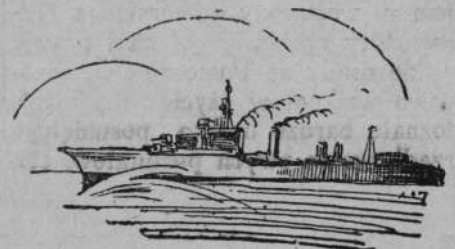
Flota wojenna to nie rzecz płaskiwego sentymentu, ale to kwestja naszego bytu państwowego, naszej przyszłości i potęgi. Nie możemy sobie mówić i nucić: Szczęśliwy Polak niech nie wie co morze, gdy wesół orze... bo moglibyśmy wyorać to, co wyorał w XVII w. a ostatecznie w r. 1772, utratę morza.

Symboliczne zaślubiny Polski z morzem.

65 tysięcy. Jest to oczywiście niewiele, gdyż n. p. Finlandja (10 razy od nas mniejsza) posiada flotę 7 razy większą, a także Niemcy po wojnie z 419 tysięcy tonn potrafiły swą flotę rozbudować do około 3 milionów tonn. Niemniej jednak ta skromna flota handlowa jest już dość poważnym czynnikiem w naszym życiu gospodarczym, a o dalszej jej rozbudowie myślą zarówno czynniki państwowe (rząd), jakoteż i sfery gospodarcze i handlowe. Pomiędzy Polską a Ameryką kursują stale i regularnie dwa polskie transoceaniczne statki pasażerskie (osobowe) „Kościuszko“ i „Pułaski“, a w stocznjach włoskich budują się dalsze wzamian za polski węgiel. A jeszcze do niedawna polska bandera (chorągiew na okręcie), była na oceanach i dalekich morzach nieznana i niespotykana. Zaczęła też powoli z niczego powstawać polska flota wojenna. Na mocy traktatu wersalskiego otrzymaliśmy z podziału floty niemiecko-austriackiej 5 torpedowców starszego typu z lat 1915/1916. Opracowany przez komisję sejmową t. zw. mały program budowy floty przewidywał wybudowanie w okresie od roku 1924 do 1936 r. 2 krążowników, 6 kontrtorpedowców, 12 torpedowców i 12 łodzi podwodnych. I znowu stanęło na dobrych chęciach i papierowych programach. Sprawa ruszyła z miejsca dopiero po roku 1926 i ów mały program został czę-

ściowo wykonany, a naszej flocie wojennej przybyło dotąd 5 nowoczesnych jednostek, a to 2 kontrtorpedowce „Wicher“ i „Buzza“ oraz 3 łodzie podwodne „Wilk“, „Ryś“ i „Zbik“, wszystkie wybudowane we Francji w latach 1929—31.) Obecnie polska flota wojenna posiada na morzu: 2 kanonierki, 2 kontrtorpe-

Bazylikę Grobu Świętego, Grotę Narodzenia Nazaret i inne miejsca święte zwiedzi pod osobistym kierownictwem J. E. Ks. Biskupa Gawliny Polska Pielgrzymka do Ziemi św. która wyruszy ze Lwowa dnia 20 lutego br. Zapisy przyjmują „Liga Katolicka”, Katowice, ul. Piłsudskiego 58 i P. B. P. „Francopol” Warszawa, ulica Mazowiecka nr. 9.

Ten napad się nie udał

Olbrzymia waliza pełna banknotów łupem piratów

Chińscy piraci morscy oddawna posiadają ustalony „wzór” na opanowanie statków.

Najpierw zajmują miejsca na statku, jako „legalni” podróżni, następnie już na otwartym morzu, pozbywają się dobroniusznego wyglądu i z bronią w ręku odsłaniają swoje prawdziwe oblicze przed zaskoczoną publicznością. Potem następuje clou ich wyczynu: grabież, przyczem najbogatsi i znani powszechnie pasażerowie idą na zakładników, do czasu wniesienia odpowiedniego okupu, przez ich rodziny.

Podobna historia w swoim początku, ale z zupełnie innym zakończeniem wydarzyła się ostatnio na chińskim statku „Puang”. Statek wyszedł z portu nad morzem Chińskim, trzeciego dnia z dolnych kajut wybiegło na pokład kilkumastu Chińczyków, którzy z rewolwerami w ręku zbliżyli się do kapitana statku, żądając wydania im całego bagażu. Kapitan, niebędąc w stanie przeciwstawić się piratom, uległ przemocy, ci zaś spędzili wszystkich pasażerów i marynarzy do kajut, przystąpili do rewizji bagażów. Uwadze ich rzuciła się w oczy ogromnych rozmiarów waliza, wypełniona po brzegi paszurkami, przewiązanymi sznurkiem.

Możemy sobie wyobrazić radość piratów, gdy rozpoznali w tem banknoty na olbrzymią sumę. Piraci szczęśliwi z odkrycia porzucili pozostałe bagaże i na

rozkaz kierownika bandy zatrzymali statek, wsiedli w szalupy okrętowe i odbili do pobliskiego brzegu.

Po ich odjeździe i dowództwo i pasażerowie statku odetchnęli. Na pokładzie nastrój stał się wesoły, ostatecznie przecież nabawiono się tylko trochę strachu, ktoś tam, jeden tylko stracił walizę z banknotami.

Upłynęło kilka godzin, gdy kapitan statku podzielił się z pasażerami sensacyjną wieścią.

— Panowie, cieszymy się bardzo z przebiegu przygody, gdyż nietylko udało nam się pozbyć bandytów bez strat, ale i wprowadzić ich w błąd. Waliza wypełniona była nie banknotami pełnowartościowymi tylko podrobionymi.

Kapitan wyjaśnił, że waliza ta przekazana była do jednego z portów porbrzeżnych, w którym miano urządzić uroczystość religijną — uczczenia poległych pod Czing-Tan, wojowników chińskich. Według prastarego zwyczaju pamięć poległych wojowników czczono paląc większe ilości znaków pieniężnych, według ustalonego rytuału. Ponieważ jednak w naszych wybitnie materialistycznych czasach, nikt nawet w imię wyższych celów, nie chce stracić pieniędzy, tedy, dla potrzeb owego rytuału produkowano fałszywe specjalne banknoty. Piraci nie badali zdobytych banknotów, a jeszcze przypuszczać, należy zostaną schwytani przy pierwszej próbie puszczania ich w obieg.

Uporządkowanie zagadnienia osadnictwa na Pomorzu

TORUŃ. W związku z reorganizacją statutową i osobową w Pomorskiem T-wie Rolniczym, przeprowadzoną w ub. roku, nastąpiło większe zespolenie między P. T. R., a Pomorską Izbą Rolniczą, przyczem przyjęto zasadę, że Izba Rolnicza reprezentuje rolnictwo, a P. T. R. — rolników. Dzięki tej reorganizacji zaczęło się ujawniać wśród rolników, należących do związków osadników dążenie do konsolidacji, gdyż istniejące na terenie Pomorza różne związki nie dawały żadnych korzyści osadnikom. To też osadnictwo pomorskie, zawdzięczając celowym posunięciom rządu w ostatnich 2-ach latach i specjalnemu zainteresowaniu się tem zagadnieniem p. wojewody pomorskiego Kirtiklisa, który osobiście objechał prawie wszystkie osady na Pomorzu i b. drobiazgowo wnikał w życie osadnicze, — doznało bardzo daleko posuniętego uporządkowania swych postulatów, sta-

nowiących o dobrobycie osobistym, jak również regulującego głębsze zagadnienia gospodarcze, związane z przebudową ustroju rolnego.

Dotyczy to głównie osadnictwa z parcelacji, przeprowadzonej przez Okręgowy Urząd Ziemski. Dziś już ilość osad zabudowanych dochodzi do 95%. Sprawy osadnicze zostały już w większej części uregulowane, gdyż czynniki miarodajne dały podstawy do załatwienia ich na podstawie ustaw, które całkowicie normują tę sprawę. Dodatnie rezultaty dała również opieka t. zw. instruktorów osadniczych, utrzymywanych przez Pomorską Izbę Rolniczą w liczbie 9-ciu.

Instruktorzy swemi fachowymi wskazówkami kierują całą pracą w osadnictwie. Zadaniem ich jest postawienie poszczególnych osad na poziomie nietylko wystarczającym do utrzymania rodziny, lecz i przystosowania do produkcji na

zbyt. Praca instruktorów przy poparciu czynników miarodajnych dała w ostatnich 2-ach latach pozytywne rezultaty w zakresie ułatwień kredytowych, bądź też w innych dziedzinach, dotyczących osadnictwa.

UPROSZCZENIE POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO WŁADZ SKARBOWYCH.

Rada Ministrów na ostatnim posiedzeniu uchwaliła między innymi projekt zmiany rozporządzenia o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych.

Projekt przewiduje, że wydział powiatowy może upoważnić zarząd gminy do zastępowania go jako wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych, z tem, że koszta egzekucyjne, przypadające na wierzyciela, obciążają wydział powiatowy. Zmiana ta ma na celu zaoszczędzenie wydatków wydziałom powiatowym.

Doniosła zmianę dla płatników wprowadza projekt w przepisie, dotyczącym terminu wszczęcia kroków egzekucyjnych po doręczeniu pisemnego upomnienia z zagrożeniem tych kroków. Otóż w myśl projektu, dotychczasowy termin 14-dniowy został ukrócony do dni 9.

Dalszą zmianę wprowadza projekt w tym kierunku, że płatnikom zamieszkałym w obrębie gmin wiejskich może Urząd Skarbowy wysłać jedno łączne upomnienie, obejmujące wszystkie tytuły podatkowe pod adresem właściwego sołtysa, lub wójta, którzy będą obowiązani najpóźniej w ciągu 2 dni po otrzymaniu tego upomnienia, podać jego treść do wiadomości dotyczącego płatnika. 9-cio dniowy termin do rozpoczęcia kroków egzekucyjnych dotyczy i tych przypadków.

ZWRACANIE NADPŁACONYCH PODATKÓW.

Dowiadujemy się, że w nowym projekcie ustawy o ordynacji podatkowej przewidywany jest zwrot nadpłaconych podatków. Zgodnie z projektem ustawy sumy nadmiernie lub nieważnie wpłacone na poczet podatku mogą być zwrócone na prośbę płatnika, decyzja zaś co do tego należy do zakresu działania władz skarbowych II instancji.

Podlegające zwrotowi nadpłaty o procentowane zostają w stosunku 4 od 100 rocznie, licząc od dnia wniesienia prośby o zwrot.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU Z DNIA 3 STYCZNIA 1934.

w sprawie przesunięcia na rok 1934 terminu do składania zeznań o dochodzie z art. 50 ustawy o państwowym podatku dochodowym.

Na podstawie art. 120 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz. 411 z 1925 r.) zarządzam co następuje:

Par. 1. Termin do składania przez osoby fizyczne i spadki wakujące (nieobjęte) zeznań o dochodzie, wyznaczony w art. 50 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. 1925 r. Nr. 58, poz. 411), przesuwa się na rok podatkowy 1934 z dnia 1 marca do dnia 1 maja 1934 roku.

Par. 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

MINISTER SKARBU:

(—) Wł. Zawadzki.

Kącik młodzieży.

SŁOWO WSTĘPNE.

Zgodnie z przyrzeczeniem rozpoczynamy z dniem dzisiejszym umieszczać kącik poświęcony włącznie Tobie droga młodzieży.

W kąciku tym umieszczać będziemy ciekawe i pouczające opowiadania, przykłady, opowiadania historyczne, wierszyki, umieszczać także

będziemy opowiadania przez Was napisane, odpowiadając na Wasze listki i służąc radą. Za dobre rozwiązanie zagadek i szarad darować będziemy ładne książeczki do czytania, i wiele innych rzeczy.

„Kącik Młodzieży” przeznaczony jest dla Was — piszcie więc jaknajczęściej do redaktora Kącika — szczerze oddane Wam
Wujka.

Franio

(Opowiadanie).

Franio był dobrym chłopcem, słuchał rodziców, uczył się pilnie, chętnie pomagał rodzeństwu i kolegom, i dzielił się z nimi czem mógł. Miał jednak wadę bardzo brzydka — był niepunktualny, zawsze się spóźniał, niczego nie wykonywał na czas.

Zdarzało się w szkole, gdy nauczyciel wszedł do klasy, rozpoczął lekcję, nagle drzwi otwierają się gwałtownie; wpada Franio zadyszany, czerwony; daremnie przeprosza, próbuje się tłumaczyć — nauczyciel się gniewa i zapisuje mu nagane.

Albo też: — ojciec polecił mu przepisać listy, tak, aby do czwartej godziny były skończone. Gdy przyszedł po nie w oznaczonym czasie, Franio czerwieni się i mówi: zaraz, zaraz będą. Właśnie jestem na połowie.

Ojciec niezadowolony odszedł. Franiowi żal było, postanowił poprawić się i zawsze jakoś spóźniał się następnym razem.

Nie pomagały nagany, nie pomogła przestroga, którą dał mu ojciec bardzo stroskany, że gdy dorośnie, i takim będzie nikt mu pracy nie powierzy, i bez zarobku, przyjdzie mu chyba umrzeć z głodu.

Razu pewnego przyjechał dziadunio, wszystkim dzieciom przywiózł podarki, a Franiowi śliczny nowy zegarek srebrny. Wnuki całowały ręce dziadzi z wdzięcznością, Franio zapytał jak ma się obchodzić z swym skarbem, aby nie popsuć przy nakręcaniu, i z dumą schował go do kieszonki w kamizelce.

Potem zdawało mu się, że wszyscy patrzą na łańcuszek, na którym był przymocowany zegarek i podziwiają jak on bogaty. Radość jego była wielka, co chwilę patrzył która godzina. Wreszcie ojciec rzekł: — Idźcie spać dzieci! Dziadzio zmęczony drogą, potrzebuje spokoju. Jutro jest niedziela o 9-tej pojedziemy do kościoła.

Jakoż nazajutrz rano wszyscy w oznaczonym czasie zgromadzili się na ganku — brakło tylko jak zwykle Frania.

Wtedy dziadunio odszukał go, i zapytał tak poważnie, że chłopiec oczy spuścił:

— Która godzina?

Nie otrzymawszy odpowiedzi powtórzył: — Spójrz na zegarek która jest teraz godzina?

— Siedem minut po dziewiątej — odrzekł chłopiec zmieszany.

— A ojciec zamówił wszystkich na dziewiątą — mówił dziadunio poważnie. — Jeżeli chcesz nadal się spóźniać, nie możesz zatrzymać zegarka. Zegarek mierzy i oznacza czas. Chwila jest droższa niż złoto, raz zmarowanej, nie możemy niczem wynagrodzić.

Po tych słowach dziadunia, Franio inaczej patrzył na zegarek, stał się on prawdziwym jego przyjacielem i nauczył się punktualności.

NAJWAŻNIEJSZE ROCZNICE HISTORYCZNE W LUTYM.

Dnia 14-go roku 1386 Chrzest Jagieły i zaślubiny Jadwigi w Krakowie.

Dnia 19-go roku 1423 Urodziny Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Dnia 20-go roku 1831 początek wielkiej bitwy pod Grochowem.

Dnia 21-go roku 1768 zawiązanie Konfederacji Barskiej.

DLA ZABAWY.

CZTERY KĄTY, A PIEC PIĄTY.

(Zabawa w pokoju).

Cztery osoby stają w tyłż kątach pokoju a piąta we środku jako piec; tamte, miejsca przemieniać powinny, a ta, upatrywać chwili pomyślnej ażeby stanąć w kącie. Ten kto zostanie bez miejsca, z przydomkiem pieca, staje we środku, i znowu pomyślnej chwili oczekuje.

JAK ADRESOWAĆ LISTY DO „KĄCIKA”?

Redakcja „GŁOSU WĄBRZESKIEGO”
WĄBRZEŃNO

dla działu: „Kącik Młodzieży”.

Pieśni o Naszem Morzu nada Polskie Radjo

W związku z „Tygodniem Morza” rozgłosnie P. R. nadają dziś w sobotę o godz. 18,20 koncert pieśni o morzu; w audycji tej weźmie udział Chór Miejski Koła Śpiewaczego pod dyr. W. Czudowskiego, który odśpiewa cykl pieśni „Nad Wielkim Morzem” St. Kazury. Pieśni solowe Opieńskiego, Galla, Paderewskiego, Karłowicza i Moniuszki odśpiewa p. Adam Dobosz.

„Tydzień Morza” w dzisiejszej audycji radiowej nie ogranicza się tylko do koncertu. Odczytany zostanie bowiem fragment „Zie” z powieści „Talizman Morza” pióra znakomitego powieściopisarza i podróżnika Bohdana Pawłowicza.

WYBORY DO RADY MIEJSKIEJ W KOWALEWIE PRAWOMOCNE.

Toruń. Wojewódzki Sąd Administracyjny po rozprawie wydał wyrok, oddalający protesty przeciwko ważności wyborów do rady miejskiej w Nowem, pow. świeckiego i w Kowalewie, pow. wąbrzeskiego. Tem samym wybory w tych miastach uprawomocniły się.

Kowalewo

— ZEBRANIE KÓŁKA ROLNICZEGO. W niedzielę dnia 11 bm. o godzinie 12 w Szkole Rolniczej Męskiej odbędzie się zebranie tutejszego Kółka Rolniczego. Z powodu bardzo ważnych spraw przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

Na fundusz „Obrony Morskiej”

Hasło, które powinno się
odbić głośnym echem

W 14-tą rocznicę powrotu Morza Polskiego do Macierzy, — w tygodniu „Obrony Morskiej”, szerszy ogół społeczeństwa winien jaknajwięcej interesować się Morzem Polskim, więcej starać się o budowę floty wojennej. Jeśli będziemy mieli flotę silną, możemy spokojnie patrzeć w przyszłość.

Powiatowy Komendant Policji Państwowej p. podkomisarz SZMYTKOWSKI doceniając znaczenie funduszu „OBRONA MORSKA” złożył na ten cel w redakcji naszego pisma 5 zł, PROSZĄC UPRAŻEJMIĘ O PODJĘCIE ŁAŃCUCHA SKŁADEK PP.: STAROSTE KALKSTEINA, Naczelnika Sądu Cieszyńskiego, Prezesa Korporacji Kupców JEZIERSKIEGO, właściciela majątku WALIGÓRE z Maksaldu i Komendanta PW. i WF. kapitana SIWICKIEGO.

Z całym uznaniem odnosimy się do pięknego przedsięwzięcia p. Komendanta Szymtkowskiego. Aż nadto przekonani jesteśmy, iż przykład ten odbije się głośnym echem wśród ofiarnej społeczności.

Czekamy dalszych ogniw do kucia łańcucha — „Obrony Morskiej”.

Redakcja.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wąbrzeźno dnia 9 lutego 1934 r.

† POGRZEB śp. Czesława Derkowskiego, który jak wiadomo zmarł wskutek wypadku w lesie w Dębowejłacie, odbył się w ub. środę przedpołudniem.

W pogrzebie wziął m. in. również udział „Sokół” ze sztandarem. Zmarły był bowiem członkiem „Sokoła”. R. i. p.

— ROCZNICA ZGONU. Dnia 8 lutego przypadła dwudziesta piąta rocznica zgonu Mieczysława Karłowicza. Nieodżałowany ten wybitny

Dziś bezpłatny kalendarz książkowy

Do dzisiejszego numeru dołączamy bezpłatnie dla naszych abonentów kalendarz książkowy „Pomorzanie”.

Wszystkim Abonentom zwracamy na to szczególną uwagę, nadmienając, że w razie nie otrzymania kalendarza razem z gazetą, należy się o niego upomnieć u listonosza przynoszącego gazetę. Późniejszych bowiem reklamacyj

do nas skierowanych uwzględnić nie będziemy, gdyż do każdej gazety kalendarz dodajemy.

Nowi abonenci, tj. ci, co dziś zapiszą „Głos Wąbrzeski” — otrzymają również kalendarz bezpłatnie.

Nie otrzymają kalendarza tacy, co kupują gazetę pojedynczemi numerami.

W 14-tą rocznicę odzyskania Morza

Wielka akademja w niedzielę 11 bm.

Z okazji 14-tej rocznicy odzyskania Pomorza i Morza, urządzona zostaje w niedzielę, dnia 11 bm. o godz. 12-tej w południe, w sali p. Szymańskiego

UROCZYSTA AKADEMJA

pod hasłem „Wszyscy Frontem do Morza”

Na program Akademji złożą się występy Tow. Śpiewu „Lutni”, orkiestry gimnazjalnej, deklamacje, referat.

Na Akademję powyższą są proszone wszystkie organizacje P. W. i W. F. oraz współdziałające z Ligą M. i K. i całe społeczeństwo.

KOMITET:

Z. Kalkstein, Starosta Pow., Cwinarowicz, zast. starosty, Wrak — Prezes Ligii Morskiej i Kol., Golik — Przewodniczący Sekcji Marynarki Wojennej, Blochowiak — Wiceprezes L. M. i K., Kątny — skarbnik L. M. i K., Dziłi-

ski — sekretarz L. M. i K., Szymtkowski — Powiatowy Kom. Policji, Siwicki — Powiatowy Kom. P. W. i W. F., Szczuka Bolesław — Redaktor „Głosu Wąbrzeskiego”, Żynda — budowniczy.

Beschelność złodzieji

NAPAD NA GOSPODARZA.

Z Ryńska donoszą nam:

Dnia 30 ubm. na szosie pomiędzy Ryńskiem a Nielubiem napadło czterech zbirów na przejeżdżającego z mąką z Ryńska do Wąbrzeźna Feliksa Kozłowskiego.

Napastnicy zażądali wydania worka mąki. Gdy jednak K. sprzeciwił się ich żądaniom, jeden z nich skoczył na wóz i zaatakował woźnicę. Do bójkii włączyli się jeszcze trzej pozostali napastnicy. K. zostałby niewątpliwie silnie obitym i ograbionym, gdyby nie udało mu się wyrwać z rąk grubego kija jakim się jeden z nich posługiwał.

Widząc, że sprawa wzięła dla nich zły obrót zbiegli do pobliskiego lasu.

Jak twierdzi K. zauważył już poprzedniego dnia czterech mężczyzn zbliżających się w jego stronę, lecz na widok nadjeżdżającej drugiej furmanki osobnicy ci cofnęli się i jak się okazało zrabowali nadjeżdżającemu gospodarzowi zboże z woza, które przenieśli w głąb lasu.

Droga między Ryńskiem a Nielubiem jest postrachem dla przejeżdżających.

—:o:—

kompozytor zginął tragiczną śmiercią w Tatrach — został zaspany przez lawinę śnieżną. Był jednym z twórców muzyki symfonicznej. Charakterystyczną cechą muzyki Karłowicza jest nastroj, melancholja, tragizm, niektóre z nich są typem pieśni po-moniuszkowskiej. Główną formą twórczości i Karłowicza są utwory symfoniczne.

— PODZIĘKOWANIE. Na cele Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo ofiarowali: Bractwo Matek Żywego Różańca 2 zł (płacić będą co miesiąc tę kwotę), p. mec. Balcerski 10 zł, p. mec. dr. Ostrowski 10 zł. W miejsce nieprzybycia na Wieczorek Tow. ks. proboszcz Zakryś 5 zł, pp. Pruchniewscy 2 zł, za co składa serdeczne „Bóg zapłać”.

Za Zarząd.

H. Sigurska, skarbniczka.

— NA DOŻYWIANIE BIEDNYCH DZIECI miasta Wąbrzeźna ofiarowali: ks. prob. Zakryś 8 zł, ofiarowanych przez szkołę żeńską na Mszę św. za duszę śp. kierownika Pellowskiego, p. v. Pflug — Bartoszewice 10 zł, p. Fritz — Trzciątek 2 ctr. pszenicy i 1 ctr. grochu, Towarzystwo Ludowe 10 zł, Bractwo Matek Żywego Różańca 15 zł.

Szlachetnym ofiarodawcom serdeczne „Bóg zapłać”. Prosimy o dalsze datki.

Za Zarząd:

J. Nałęcz, prezes H. Sigurska, skarbniczka Ir. Dydekowa, sekretarka.

— CIĄG DALSZY referatu p. prof. Wesołowskiego pt. „Szkolnictwo polskie zagranicą” umieścimy z powodu braku miejsca w nast. numerze.

— WICHURA. Od wczoraj rana panuje wichura, która kulminacyjny punkt osiągnęła dzisiejszej nocy. Wichura wyrządziła wiele szkód, bo porzuciła z wielu domów dachówki. Poważne szkody poczyniła na dachu kościoła katolickiego, skąd pospadały dużo dachówek. Jedna ze spadających dachówek raniła pewną kobietę, na szczęście nie poważnie. Wskutek wichury nie mieliśmy wieczorem kilkakrotne światła elektrycznego. Jakże szkody wyrządziła wichura w powiecie dotychczas nie powiadomiono nas. (o)

Spotkamy się wszyscy dziś w sobotę, dnia 10 lutego 1934 r. — na

ZABAWIE
Gimn. Klubu Wioślarskiego „Vambresia”

w sali Hotelu „Dwór Wąbrzeski”

aby gościom pobyt na wieczorku jaknajwięcej uprzyjemnić.

— WIELKA ZABAWĘ KARNAWAŁOWĄ urządza w dniu 11 bm. w sali p. Klimka Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”. Wstęp tylko za zaproszeniami. Kto przez przeoczenie nie otrzymał zaproszenia proszony jest o zwrócenie się ponie do prezesa „Sokoła” p. Bojarskiego.

Wiadomości ze świata sportowego

„Portus Vambresiae urbis”

Okropność! Rzeka Hoangho wylała i w prowincji Honan zatopila 10 tys. ludzi. Potwór w Loch-Ness — przeniósł swą działalność na księżyc.

Na pustyniach Sahary, — w ziemi świętej Betlejemu w dzień pada gęsty śnieg, nocą panuje temperatura — upał podzwrotnikowy.

Szanghaj—Jeruzolima! Na wodzie, lądzie i w powietrzu — zawieszenie broni.

Jedynie w porcie „Vambresia urbis” na Pomorzu, wrze praca jak w ulu.

Sternicy opatrują stare — polatane maszty — dawnych wspomnień prehistorycznych „Redut”, które odbywały się na pełnym morzu przy dźwiękach połamanych — skrzypiących wioseł i kamiennych kotwic, z epoki dyluwialnej.

Majtki — wzgl. majtkowie inaczej marynarze — trzon nieśmiertelnych załóg statków wojennych jak „Bałtyk”, „Orkan”, „Vambresia” itd. — gotują się do dalekiej wyprawy podbicia nieznanych lądów — zdobycia kruszców złota, srebra, diamentów, któreby im pozwoliły na zakupno nowych stalowych olbrzymów, które w 1945 r. zatopiono na rozkaz kontradmirała Skalskiego z wyspy św. Heleny, gdzie Napoleon I zakończył swe życie.

Okrętowi do posług, z których wyrósł największy powieściopisarz Anglii Conrad Korzeniowski, oczyszczają kajuty, stoliki i ozdabiają w kwiaty.

— Kucharze przygotowują — specjalne morskie zakąski pod sprężonym powietrzem 1000 atmosfer, — no bo wiadomo, że trunków marynarze nie pijają wcale (tylko ile się da).

Natomiast goście plci obojga, bez względu na wiek, rasę i wyznanie, tłumami — tysiącami, — otaczają naszą Redakcję „Głosu Wąbrzeskiego”, — broniona dzielnie przez „policję fartuszkową” (a la hinduska Gandiego), pytając z trwogą o dzień wyprawy, o której — wszystkie rozgłosniki świata, od gór Andów — i Himalajów, zapowiadają — jako okres nowej ery życia narodów, „odrodzenia moralnego świata, z śmiertelnej maski kryzysu i wojny gazowej.

Komandor pęka z radości, omal ze skóry nie wyskoczy ze wzruszenia, w czym sekunduje mu straż honorowa uczniowska z białymi komandorjami na piersi, — bo oto, dziś wpadka do Redakcji jak bomba ekrazytu — wiadomość, iż drogą słoneczną z Ameryki do Polski miast na Florydę — podąża na gotującą się do odjazdu wyprawę sobotnią „Vambresia”, — sam sławny John Rockefeller, miljarder amerykański, by milionami dolarów zasilić portus Vambresiae udbis, oraz puste ogniotrwałe kasy naszych panów Kupeów i Przemysłowców.

Statki królów Egiptu i Macedonji — z powodu naprężonej sytuacji, — zarzuciły kotwice pod bramami naszego miasta Wąbrzeźna, blagając o kartę wstępu, — które z braku drukowanych — musiano wysłać na specjalnych zaproszeniach pisemnych.

Dalsze zaproszenia można uzyskać osobiście u p. Profesora Golika — Bursa Gimnazjum, ul. Wolności 28, parter. Drzwi na prawo.

Ruch towarzystw

— **PLENARNE ZEBRANIE KOŁA ŚRODOWISKOWEGO BBWR.** przy Zakładach Graficznych Bolesława Szczuki odbędzie się w sobotę, dnia 10 bm. o godz. 8 w lokalu zebrań p. Klimka.

Przybycie wszystkich członków jakoteż członkiń konieczne. Zarząd.

— **ROCZNE WALNE ZEBRANIE TOW. WŁASCICIELI NIERUCHOMOŚCI** odbędzie się w piątek, dnia 9 lutego br. o godz. 7 wieczorem w lokalu p. Klimka z następującym porządkiem obrad: 1. Zagajenie. 2. Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania. 3. Wybór Prezydium. 4. Sprawozdanie zarządu za rok 1933. 5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. 6. Wybór nowego zarządu. 7. Wybór Komisji Rewizyjnej. 8. Sprawy organizacyjne i komunikaty. 9. Walne głosy i wnioski. 10. Zakończenie.

W razie niezjawienia się odpowiedniej ilości członków do powzięcia uchwał prawomocnych, odbędzie się drugie walne zebranie pół godziny później bez względu na ilość członków. Za Zarząd: Dr. Piotrowski, prezes.

— **Powstańcy i Wojsacy Placówka Wąbrzeńska!** Miesięczne zebranie placówki odbędzie się w niedzielę, dnia 11 bm. o godz. 5 w salce p. Szymańskiego. — Na porządku obrad bardzo ważne sprawy, dlatego przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

— **Kółko Rolnicze P. T. R. — Wąbrzeźno.** W niedzielę, dnia 11 bm. w lokalu zebrań p. Klimka (o godz. 4-tej popoł.) odbędzie się

zebranie Kółka Rolniczego. Ponieważ na zebranie przybędzie instruktor mleczarski i sekretarz pow. T. R. P. przybycie wszystkich członków we własnym interesie konieczne. Zarząd.

— **WALNE ZGROMADZENIE POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA.** Dnia 12 lutego 1934 r. o godzinie 17-tej odbędzie się na sali p. Stefana Klimka w Wąbrzeźnie Walne Zgromadzenie Polskiego Czerwonego Krzyża Oddziału w Wąbrzeźnie.

Porządek obrad: 1) Zagajenie zebrania przez prezesa p. Jezierskiego. 2) Wybór prezydium Walnego Zgromadzenia (§ 22 punkt a statutu.) 3) Sprawozdanie z działalności Zarządu oddziału PCK. przez prezesa p. Jezierskiego, skarbnika p. Włosowskiego i członka Komisji Rewizyjnej p. Dyrektora Ledwochowskiego. 4) Wybór członków Zarządu w liczbie 7 na miejsce ustępujących z losowania. 5) Wybór 5 zastępców członków Zarządu. 6) Wybór dwóch delegatów na Walne Zgromadzenie Okręgu. 7) Uchwalenie prac i preliminarza dochodów i wydatków oddziału na rok 1934/35. 8) Wolne głosy i wnioski.

Na zebranie to uprasza uprzejmie wszystkich, pp. członkinie i członków.

Zarząd P. C. K. w Wąbrzeźnie.
— **BACZNOŚĆ RESTAURATORZY!** Dnia 12. 2. o godz. 11 przedpoł. w lokalu p. Klimka odbędzie się walne zebranie Zw. Restauratorów na miasto i powiat. Ze względu na bardzo ważne sprawy, podatkowe, okcyzowe, koncesyjne i wiele innych, przeto uprasza się o jaknajliczniejsze przybycie wszystkich członków. Zarząd.

Tego samego dnia po tem zebraniu odbędzie się walne zebranie Środowiskowego Koła BBWR. Restauratorów miasta Wąbrzeźna. Referat wygłosi sekretarz powiatowy p. Taran.

Zarząd:
Prezes. (—) Lewandowski II.
Skarbnik: (—) Tralka
Sekretarz: (—) Markowski.

— **LEGJON MŁODYCH.** W piątek, dnia 9 bm. o godz. 8-mej odbędzie się ogólne zebranie Legionu Młodych w świetlicy TCL. (szkoła wydziałowa). Na powyższe zebranie wszyscy legjoniści i legjonistki obowiązane są bezwarunkowo przybyć, i to punktualnie, bez bez spóźniania się, w przeciwnym bowiem wypadku zostaną pociągnięci do odpowiedzialności organizacyjnej.

Na powyższe zebranie swych sympatyków szczególnie członków Koła seniorów zaprasza

Komenda L. M.

GIELDA ZBOŻOWO - TOWAROWA W BYDGOSZCZY

Notowania z dnia 7 lutego 1934 roku.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.	
Zyto	14,50—14,75
Pszenica	17,75—18,25
Jęczmień browarowy	14,50—15,50
Jęczmień przemysłowy	13,50—13,75
Owies	11,75—12,25
Mąka żytnia 65 proc. wł. worka	21,50—22,50
Mąka pszenna 65 proc. wł. worka	30,50—32,00

Otręby żytnie	9,75—10,50
Otręby pszenne	11,25—11,75
Rzepak zimowy	42,00—44,00
Groch jadalny	19,00—20,00
Groch Wiktorja	23,00—25,50
Groch Folgera	20,00—24,00
Koniczyna żółta, odtłuszcz.	85,00—90,00
Mak niebieski	48,00—52,00
Rzepak zimowy	42,00—44,00

BANK POLSKI PŁACIŁ W DNIU 7. 2. 1934.	
Dolary amerykańskie	5,49
Dolary kanadyjskie	5,37
Funty angielskie	27,20
Franki szwajcarskie	171,32
Franki francuskie	34,79
Franki belgijskie	123,49
Liry włoskie	46,52
Guldeny holenderskie	355,05
Guldeny gdańskie	172,24
Korony czeskie	23,90
Szylingi austriackie	97,50
Marki niemieckie	208,95

Złóż datek na samolot Challenge 1934 r.

Drukarnia i nakładem: Zakłady Graficzne Bolesława Szczuki — Redaktor odpowiedzialny: Alfons Szczuka — Wąbrzeźno

Do akt Km. 305/33

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W poniedziałek dnia 12 lutego 1934 r. o godzinie 11-tej sprzedawac będę w drodze przetargu przymusowego w Srebrnikach u p. Juljusza Maucha najwięcej dającemu za gotówkę:

1 bufet dębowy, 1 kredens dębowy, 1 stół dębowy do rozciągania na 12 osób, 12 krzeseł dębowych skórą wyscielanych, 1 leżanka z przykryciem, 1 maszyna do szycia Berte Maschine Nr. 2396502, które to przedmioty można oglądać w dniu licytacji na miejscu sprzedaży — (oszacowanych na 1270 zł.)

(—) STANISŁAW ZAGORSKI

Komornik Sądu Grodzkiego w Kowalewie.

Związek Powstańców i Wojaków O. K. VIII. placówka Małe Pułkowo

urządza w niedzielę, dnia 11 lutego br. przedstawienie amatorskie pt.

Obrońca Trembowli

Po przedstawieniu odbędzie się

Zabawa Karnawałowa

— z różnymi niespodziankami —

Początek o godz. 7-mej — Sala dobrze ogrzana — Orkiestra doborowa —

Sąsiednie Placówki Powstańców i Wojaków oraz ludność miejscową i okoliczną uprzejmie zaprasza

ZARZĄD

Niniejszem podaję do wiadomości, że otworzyłem

warsztat

budowy radjoodbiorników

oraz naprawy wszelkiego radjospzętu, akumulatorów radiowych, samochodowych, oraz iadowanie pod gwarancją

G. CICHOCKI

Wąbrzeźno Mestwina 2 i wyjście z ul. Targowej

Hallo! Hallo!

Wykonuję

wszelkie prace wchodzące w zakres fryzjerstwa jak:

golenie 10 gr.
strzyżenie włosów 30 gr.
ondulacja damska 50 gr.

w domu i poza domem po bardzo niskich cenach: Proszę się przekonać!

O łaskawe poparcie proszę

FR. JANKOWSKI
WĄBRZEŹNO
ul. Dolna 1

Kupię

dom
względnie
gospodarstwo

wartości do 8000 zł. wpłata got. 4.000 zł.

Semrau Bernard
Zieleń

Poszukuję
uczni

od 1. 3. 34 r. Wykształcenie 6 klas gimn. konieczne.

Drogerja pod „KORONĄ”
Ł. Leśniewicz
Rynek 13

Drzewo
Kresowe

suche materiały stolarskie i budowlane oraz sucha dębina od 13 mm. do 80 mm. grubości stałe na składzie po cenach przystępnych.

Sz. Plucier
Golub - Dobrzyń
ul. Kilińskiego 13
Telefon 64

Mieszkanie

3 pokojowe w centrum miasta do wynajęcia. Adres wskaże Redakcja.

Dwa miliony złotych

wygrać możesz w szczęśliwym wypadku kupując

LOS do 29-tej Polskiej Loterii Klasowej w szczęśliwej Kolekturze „GŁOS WĄBRZESKI” - Wąbrzeźno.

W ostatniem ciągnięciu padły w naszej kolekturze poważne wygrane! Nie zwlekaj więc - tylko kup zaraz los! Ciągnięcie już 16, 17, 19 i 20 lutego!

Kolektura „Głos Wąbrzeski”
Wąbrzeźno

JEDNO OGŁOSZENIE

umieszczone w naszym piśmie odnosi

pożądany skutek

Ogłaszając, powiększamy obrót swego przedsiębiorstwa a temsamem osiągamy poważny zysk!

Rozpowszechniajcie

Głos

Tradycyjny śledź

urządzony staraniem P. C. K. odbędzie się 13 bm. w salach „Dwór Wąbrzeski”

CEGŁA

na sprzedaż

Wąbrzeźno
Cegielnia Gryf
(dawn. Dahmer-Sand)

Mieszkanie

6 pokojowe z wygodami odremontowane do wynajęcia. Adres wskaże Redakcja.

Udzielam

lekcji

gry na fortepianie

Elżbieta Schwarzwówna
Targowa 5

Wydzierżawie

natychmiast kuźnię

Wilc J. Uciąż
pow. Wąbrzeźno